

Bertel Steen

Rapport - redegjørelse 2022

Åpenhetsloven

2023-06-21

1	Om Bertel O. Steen	3
2	Innledning	3
3	Omfang	3
4	Rammeverk	3
5	Ansvarlighet	4
6	Kartlegging	4
6.1	Risiko i Norge	5
6.1.1	Generelt	5
6.1.2	Vår egen virksomhet	5
6.2	Risiko utenfor Norge	6
6.2.1	Generelt vedrørende produksjon utenfor Norge	6
6.2.2	Mercedes-Benz	6
6.2.3	Daimler Truck.....	7
6.2.4	Stellantis.....	7
6.2.5	Kia	7
6.3	Vår risikokartlegging	8
6.4	Avgrensing	9
7	Forebygging	9
7.1	Hva gjorde vi i 2022	9
7.2	Planlagte tiltak	10
7.3	Forventet effekt.....	11
8	Overvåking	11
9	Kommunikasjon	12
10	Gjenoppretting	12
11	Kilder	13

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

1 Om Bertel O. Steen

Bertel O. Steen AS er et av Norges største service- og handelsselskap, og konsernet importerer bilmerkene Mercedes-Benz, Kia, Peugeot, Citroën, DS, Opel, smart®, Fiat, Fiat Professional, Jeep, Alfa Romeo, Setra og FUSO til Norge.

Bilsalget skjer gjennom vår egeneide forhandlerkjede på rundt 40 lokasjoner, og med de frittstående forhandlerne, teller nettverket over 200 salgs- og verkstedspunkter. Konsernet er også en stor aktør innen bilfinans, verksteddrift og mobilitetstjenester.

Bertel O. Steen ble grunnlagt i Oslo i 1901 av Bertel Otto Steen, mens bilimporten i firmaet startet i 1907. Konsernet er med det Norges eldste bilimportør. For Bertel O. Steen har det gjennom hele historien dreiet seg om å holde hjulene i samfunnet i gang, fra automobilens spede inntog i Norge, til konsernets samfunnskritiske rolle og til dagens dreining mot mobilitet som en tjeneste.

Ved utgangen av 2022 hadde konsernet 3007 medarbeidere. Hovedkontoret ligger i Lørenskog.

Les mer om konsernet på <http://www.boskonsern.no>.

2 Innledning

Vi har et ansvar for å bidra til at våre leverandørkjede opptre bærekraftig. I 2022 kom Åpenhetsloven som pålegger oss å årlig gjennomføre aktsomhetsvurdering av egen virksomhet og vår leverandørkjede, med spesielt fokus på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi har etablert en [informasjonsside](#) på nett hvor vi forteller hvordan vi forholder oss til Åpenhetsloven. På nettsiden vår finner man dessuten et skjema hvor enhver som er interessert kan be om ytterligere informasjon.

Vi skal årlig publisere en redegjørelse for vårt arbeid i henhold til Åpenhetsloven, og dette dokumentet utgjør vår redegjørelse for 2022.

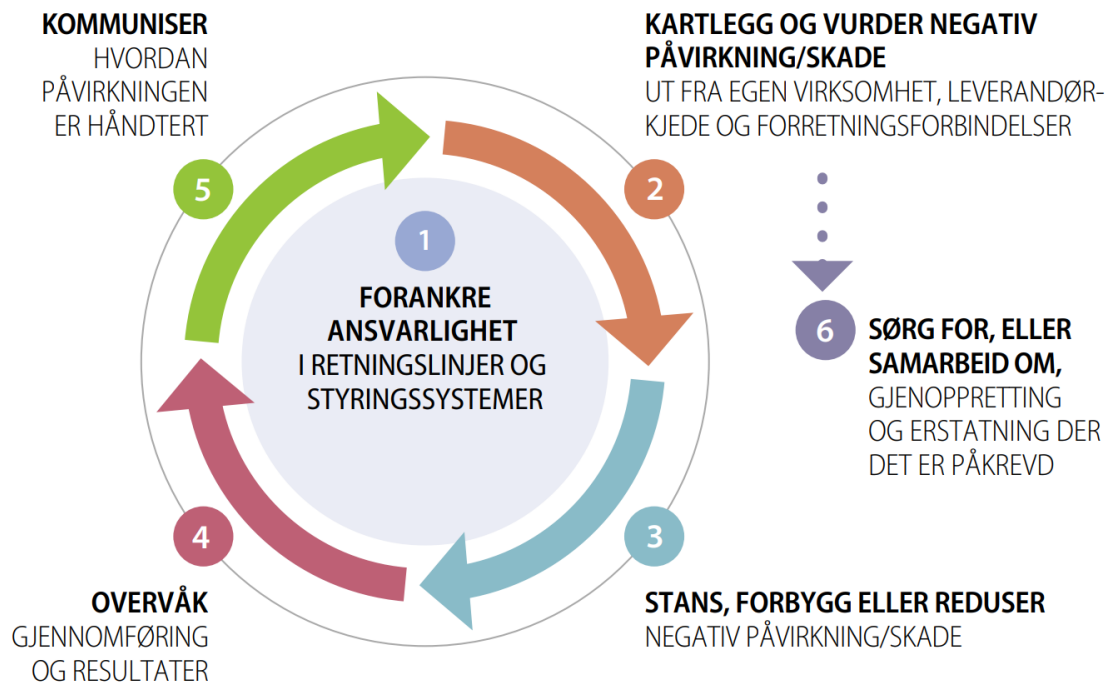
3 Omfang

Denne redegjørelsen omfatter Bertel O. Steen AS med datterselskaper. Se årsrapport på [boskonsern.no](#) for nærmere detaljer.

4 Rammeverk

Vi baserer vårt arbeid på [OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv](#). Aktsomhetsvurderingsprosessen er i veilederen illustrert slik:

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

Figur 1: Aktsomhetsvurderingsprosessen og støttetiltak (OECD, 2018, s. 21)

I de påfølgende avsnitt vil vi gå i detalj på hvert av disse områdene.

5 Ansvarlighet

Vi har forankret ansvarlighet i vårt styringssystem på en rekke områder. De mest vesentlige er disse:

- 1) Policy for compliance og samfunnsansvar → publisert på nett [Policy for compliance og samfunnsansvar](#)
- 2) Policy for innkjøp
- 3) Policy for miljø
- 4) Policy for risikostyring - basert på prinsippene i ISO 31000:2018
- 5) Etsiske retningslinjer (CoC) - tilgjengelig på norsk, engelsk, polsk og tysk
- 6) Prinsipper for leverandørferd (CoC leverandør) → publisert på nett [Prinsipper for leverandørferd](#)
- 7) Prosedyre for leverandør oppfølging - med detaljert prosess for eskalering av oppfølging ved behov
- 8) Instruks for leverandørrevisjon (aktsomhetsvurdering) - inkludert detaljert malverk for evaluering

Våre policyer eies av ansvarlig medlem i konsernledelsen, og alle policyer godkjennes av konsernstyret. Våre styrende dokumenter er enkelt tilgjengelig for alle ansatte i en web-basert wiki-løsning.

6 Kartlegging

Vi har i 2022 gjennomført en grundig kartlegging og vurdering av mulig negativ påvirkning / skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser. Dette er et arbeid som oppdateres og forbedres løpende. Vi har overordnet gjennomført vår risikovurdering basert på risikobransjer, risikoland, risikovarer, tidligere

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

erfaring og vår påvirkningsmulighet. Deretter har vi gjort en prioritering basert på denne risikovurderingen.

Risikoen er presentert i to hovedkategorier:

- Vår egen virksomhet og førsteleddsleverandører
- Bilprodusentene vi er importør for - Mercedes-Benz/Daimler, Stellantis og Kia - og deres respektive leverandørkjeder

6.1 Risiko i Norge

6.1.1 Generelt

Generelt vurderes risikoen for brudd på menneskerettigheter og ILOs kjernekonvensjoner med hensyn til anstendige arbeidsforhold som lav i Norge. Arbeids-tilsynet har rettet et spesielt fokus mot noen bransjer som vi også fokuserer på i vår egen risikovurdering (se nedenfor). Dette gjelder bransjene transport, renhold, bilvask, dekkskift, dekkhotell, bemanning og bedriftshelsetjeneste.

6.1.2 Vår egen virksomhet

Konsernet har opprettet en egen GRC-avdeling (Governance, Risk & Compliance) som har ansvar for virksomhetsstyring, risikohåndtering og etterlevelse av lover og regler. I denne avdelingen har vi samlet fagområder som risikostyring, personvern, intern-revisjon, kvalitet, avvik, beredskap, leverandørrevisjon, HMS og varsling. GRC-avdelingen ledes av Chief Compliance Officer, og rapporterer til henholdsvis CFO, konsernsjef, styrets revisjonsutvalg og hele styret ved behov.

Morselskapet, Bertel O. Steen AS, er sertifisert i henhold til den internasjonale kvalitetsstandarden ISO 9001:2015 og miljøstandarden ISO 14001:2015. I løpet av 2023 vil de nevnte ISO-sertifikater bli utvidet til å omfatte alle våre verksteder - altså alle våre egneide og deleide forhandlere, samt alle avdelinger under Bertel O. Steen Lastebil og Buss AS og Snap Drive AS.

6.1.2.1 HMS

Vi gjennomfører årlig lokale HMS-risikovurderinger ved alle våre lokasjoner. Disse risikovurderingene følges opp gjennom handlingsplaner med konkrete tiltak gjennom året.

6.1.2.2 Ansvarlig leverandørkjede

Vi stiller tydelige krav til våre leverandører og deres leverandørkjeder gjennom våre [Prinsipper for leverandøratferd](#). Aksept og etterlevelse av disse kravene til etisk forretningsførsel er en forutsetning for at vi skal inngå avtale med en leverandør.

6.1.2.3 Etisk forretningsførsel i forhandlernetverket

I løpet av 2023 vil våre krav til etisk forretningsførsel, nedfelt i våre *Prinsipper for leverandøratferd*, formaliseres som krav i oppdaterte partneravtaler med alle våre forhandlere, inkludert frittstående forhandlere.

6.1.2.4 Anti-korrupsjon

Bertel O. Steen tar tydelig avstand fra all korrupsjon, hvitvasking og annen økonomisk kriminalitet. Dette er nedfelt i vår interne policy for Compliance og samfunnsansvar, samt i våre *Prinsipper for leverandøratferd*. Prinsippdokumentet vedlegges alle leverandøravtaler. Det ble ikke registrert eller bekreftet noen korrupsjonssaker i 2022.

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

6.1.2.5 Varsling

Virksomheten har i mange år hatt en varslingskanal som er tilgjengelig både for interne og eksterne. Det er mulig å varsle anonymt ved behov. Varslingskanalen håndteres av Chief Compliance Officer i selskapet. Vi har i løpet av 2022 registrert og behandlet tre varslingsaker. Ingen av disse sakene ble etter behandling vurdert å være reelle varslingsaker omfattet av varslingsinstituttet. De ble alle fulgt opp og behandlet som personalsaker.

6.1.2.6 Opplæring i etiske retningslinjer

Alle ansatte deltar årlig i obligatorisk opplæring i våre etiske retningslinjer. Spillbasert opplæring tilgjengeliggjøres og gjennomføres på mobile enheter eller på PC. Svarprosenten var i siste undersøkelse på 87,7 prosent for hele bilkonsernet. Våre etiske retningslinjer og vårt arbeidsreglement er for øvrig tilgjengeliggjort internt på fire språk; norsk, engelsk, polsk og tysk. Videre benytter vi digitale leksjoner gjennom hele året for å gi alle våre ansatte opplæring innen viktige temaer. I 2022 har vi hatt fokus på opplæring i digital sikkerhet. For 2023 er det planer om å inkludere digital opplæring i bærekraft og etikk. Nyansatte får en innføring i vårt felles styringssystem hvor alle våre policyer, retningslinjer, prosedyrer og instruksjoner er samlet.

6.2 Risiko utenfor Norge

6.2.1 Generelt vedrørende produksjon utenfor Norge

Bilproduksjon omfatter globale leverandørkjeder for våre bilprodusenter; Mercedes-Benz/Daimler, Stellantis og Kia. Vi har begrenset innsyn i de interne detaljer hos bilprodusentene hva gjelder oppfølging av deres respektive leverandørkjeder. Vi er dog i løpende dialog med dem og følger utviklingen tett. Etter hvert som nye direktiver kommer på plass i EU forventer vi at tilgangen på informasjon vil forbedres og at vi vil kunne komme i mer direkte inngrep med og bli en integrert del av arbeidet som utføres hos fabrikkene.

Vi har videre spesiell fokus på å følge opp større internasjonale leverandører som f.eks dekk og olje, fordi råvarer og tilsetningsstoffer som brukes i disse produktene ofte kommer fra spesielt utsatte områder.

6.2.2 Mercedes-Benz

Produserer: Mercedes-Benz, smart®

Hovedkontor: Tyskland

Fabrikker i følgende land: Argentina, Frankrike, India, Indonesia, Kina, Mexico, Spania, Thailand, Tyskland, Sør-Afrika, Ungarn, USA

Omfattende rammeverk for leverandør oppfølging, inkludert etiske regler og ansvarlig innkjøp av råvarer:

- Bærekraftsrapport: <https://sustainabilityreport.mercedes-benz.com/2022/>
- Ansvarlig leverandørkjede: <https://group.mercedes-benz.com/sustainability/human-rights/supply-chain/>
- Compliance: <https://group.mercedes-benz.com/company/compliance/>
- Menneskerettigheter: <https://group.mercedes-benz.com/sustainability/human-rights/>
- Konfliktmineraler: <https://supplier.mercedes-benz.com/docs/DOC-2666>

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

6.2.3 Daimler Truck

Produserer: Mercedes-Benz Trucks, FUSO Trucks, og Setra Bus

Hovedkontor: Tyskland

Fabrikker i følgende land: Tyskland, Brasil, India, Indonesia, Japan, Kina, Portugal, USA

Omfattende rammeverk for leverandøroppfølging, inkludert etiske regler og ansvarlig innkjøp av råvarer:

- Bærekraftrapport: <https://www.daimlertruck.com/en/sustainability/reportings>
- Ansvarlig leverandørkjede: <https://www.daimlertruck.com/en/company/compliance/compliance-of-our-business-partners>
- Compliance: <https://www.daimlertruck.com/en/company/compliance/das-daimler-truck-compliance-management-system>
- Menneskerettigheter: <https://www.daimlertruck.com/en/sustainability/social/human-rights-compliance-management-system>
- Konfliktmineraler: <https://www.daimlertruck.com/en/sustainability/social/sustainable-supply-chain>

6.2.4 Stellantis

Produserer: Peugeot, Citroën, DS, Opel, Fiat, Fiat Professional, Jeep, og Alfa Romeo

Hovedkontor: Frankrike

Fabrikker i følgende land: Algerie, Argentina, Australia, Brasil, Canada, Frankrike, India, Iran, Italia, Kina, Malaysia, Marokko, Mexico, Namibia, Nigeria, Pakistan, Polen, Portugal, Serbia, Slovakia, Spania, Storbritannia, Tyrkia, Tyskland, USA

Omfattende rammeverk for leverandøroppfølging, inkludert etiske regler og ansvarlig innkjøp av råvarer:

- Bærekraftrapport: <https://www.stellantis.com/en/responsibility/csr-disclosures>
- Ansvarlig leverandørkjede: <https://www.stellantis.com/en/responsibility/responsible-purchasing-practices>
- Compliance: <https://www.stellantis.com/en/company/governance/corporate-regulations>
- Menneskerettigheter: <https://www.stellantis.com/en/responsibility/human-rights>
- Konfliktmineraler: <https://www.stellantis.com/en/responsibility/responsible-purchasing-practices>

6.2.5 Kia

Produserer: Kia

Hovedkontor: Sør-Korea

Fabrikker i følgende land: India, Kina, Mexico, Pakistan, Slovakia, Sør-Korea, USA, Usbekistan, Vietnam

Omfattende rammeverk for leverandøroppfølging, inkludert etiske regler og ansvarlig innkjøp av råvarer:

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

- Bærekraftrapport: <https://worldwide.kia.com/int/company/sustainability/sustainability-report>
- Ansvarlig leverandørkjede: <https://worldwide.kia.com/int/company/sustainability/trust/mutual-growth>
- Compliance: <https://worldwide.kia.com/int/company/sustainability/about/how-it-works>
- Menneskerettigheter: <https://worldwide.kia.com/int/company/sustainability/trust/ethical>
- Konfliktmineraler: <https://worldwide.kia.com/int/company/sustainability/about/how-it-works>

6.3 Vår risikokartlegging

Vår risikovurdering er basert på risikobransjer, risikoland, risikovarer, tidligere erfaring og vår påvirkningsmulighet.

Følgende prinsipper ligger til grunn for vår risikovurdering - for å spisse vår innsats inn mot de leverandører hvor vi vurderer at risiko er størst og vår innsats har størst effekt:

- 1) Vårt utgangspunkt er at vi benytter over 6000 leverandører med stort og smått.
- 2) Vi gjør et utvalg av **våre største/viktigste leverandører** (over 80 % av innkjøp) og der vi har flest transaksjoner
- 3) Deretter velger vi ut fra følgende kriterier:
  - a) **Risikobransjer** - fokus på de bransjer Arbeidstilsynet har identifisert som mest utsatt:
    - i. Renhold → <https://www.arbeidstilsynet.no/godkjenninger/renholdsregisteret/>
    - ii. Bemanning → <https://www.arbeidstilsynet.no/godkjenninger/registrerte-bemanningsforetak/>
    - iii. Bedriftshelse → <https://www.arbeidstilsynet.no/godkjenninger/godkjente-bedriftshelsetjenester/>
    - iv. Bilvask, dekkskift og dekkhotell → <https://www.arbeidstilsynet.no/godkjenninger/finn-godkjent-bilvask-dekk/>
    - v. Transport → <https://www.arbeidstilsynet.no/om-oss/prioriterte-aktiviteter/transport/>
  - b) **Risikoland** - fokus på de som selv har virksomhet eller har sin leverandørkjede i risikoland iht:
    - i. Transparency International Corruption Perceptions Index (CPI) → <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>
    - ii. Yale: Environmental Performance Index (EPI) → <https://epi.yale.edu/epi-results/2022/component/epi>
    - iii. amfori BSCI: Countries' Risk Classification → <https://www.amfori.org/resource/country-risk-classification-2022>
  - c) **Risikovarer** - med bakgrunn i følgende ressurser:
    - i. Personbil og nyttekjøretøy → <https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten/kjop-av-biler-og-andre-kjoretoy-sosialt-ansvar>
    - ii. Batterier (inkl. høyvoltbatterier) → <https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten/kjop-av-biler-og-andre-kjoretoy-sosialt-ansvar>

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

- iii. Dekk → <https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten/kjop-av-biler-og-andre-kjoretoy-sosialt-ansvar>
- d) **Egen erfaring** - basert på følgende kriterier
  - i. Resultater fra tidligere risikovurderinger
  - ii. Registrerte uønskede hendelser, avvik eller varsler
  - iii. Nyhetssaker
  - iv. Trender
- 4) Deretter velger vi de leverandører hvor vi vurderer at vi har en reell **påvirkningsmulighet**
  - a) Elementer i denne vurderingen kan være hvor stor kunde vi er for den enkelte leverandøren, og/eller hvor strategisk viktig vi er som kunde.
- 5) Til sist gjør vi et utvalg for videre oppfølging basert på våre tilgjengelige **ressurser til oppfølging**.

6.4 Avgrensning

Vi har valgt å ikke prioritere nedstrømsrisiko knyttet til bruk av solgte biler. Dette inkluderer da risikoer relatert til bilkjøring, herunder potensielle følger av uønskede hendelser, generell miljøpåvirkning etc.

Bilproduksjon medfører eksponering for en rekke risikoer, og bilprodusentene vi er importør for gjør alle en omfattende innsats på å kartlegge og adressere disse risikoene. Det dreier seg spesielt om anstendige arbeidsforhold i risikoland, råvarerisiko (herunder konfliktmineraler og rågummi). På bakgrunn av begrenset påvirkningsmulighet og tilgang på informasjon er risikoene knyttet til bilproduksjon ikke prioritert i vårt arbeid. Vi ser for oss at det over tid vil bli betydelig enklere å gå i dialog med bilprodusentene vi er importør for når først EUs CSRD direktiv får full effekt fra 2024, og når det kommende CSDDD-direktivet blir vedtatt og implementert

7 Forebygging

7.1 Hva gjorde vi i 2022

Vi har gjennom de siste årene definert en grundig flertrinns prosess for leverandør oppfølging. Dette inkluderer prosess og mal for leverandørrevisjoner. Videre har vi jobbet med dokumentasjon og forbedring av våre prosesser for anskaffelser og innkjøp, og vi har etablert et rammeverk for risikovurderinger.

Bertel O. Steen har et høyt antall leverandører og har derfor kategorisert dem etter innkjøpsfrekvens og innkjøpsverdi. I arbeidet med aktsomhetsvurderinger, har vi valgt å prioritere de leverandørene vi handler mest med og som til sammen står for over 80 prosent av innkjøpsverdien.

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

Matriser for leverandørkategorisering

		Innkjøpsfrekvens		
Innkjøpsverdi		80 %	15 %	5 %
	80 %	AX	AY	AZ
	15 %	BX	BY	BZ
	5 %	CX	CY	CZ

Figure 1 Matrise for leverandørkategorisering

Til sammen er det 359 prioriterte leverandører som har blitt bedt om å fylle ut og svare på en egevaluering, samt godta våre prinsipper for leverandøratferd gjennom onlinetjenesten "WorldFavor".

Gjennom WorldFavor gjør vi videre en risikovurdering av den enkelte leverandør og dens leverandørkjede. Informasjonen sjekkes mot anerkjente internasjonale tjenester som:

- Transparency International Corruption Perceptions Index (CPI)
- Yale: Environmental Performance Index (EPI)
- Amfori BSCI: Countries' Risk Classification

Dersom en leverandør kommer opp med røde flagg i denne vurderingen, iverksetter vi en flertrinns prosess som inkluderer dialog, en utvidet egevaluering og til sist stedlig leverandørrevisjon ved behov.

Evalueringene i WorldFavor resulterte i at vi identifiserte 22 leverandører som krevde oppfølging. Kombinert med spesielt utsatte bransjer definert fra Arbeidstilsynet ble det prioritert 6 leverandører for stedlig revisjon i 2022.

Vi avdekket ingen brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i våre aktsomhetsvurderinger i 2022.

Aktsomhetsvurderingene ble utført gjennom et tett samarbeid med Konserninnkjøp og GRC-avdelingen. I første kvartal av 2023 ble det opprettet en egen stilling i konsernet for å øke kapasitet på leverandørrevisjoner og risikovurderinger.

7.2 Planlagte tiltak

Vi har identifisert følgende tiltak for å forbedre oss ytterligere i 2023 og de nærmeste par årene:

- 1) Vi skal aktivt jobbe med å øke antall avtaleleverandører
  - a) vi skal minimum doble antall avtaleleverandører innen 2025
- 2) Vi skal øke antall stedlige leverandørrevisjoner og dermed også aktsomhetsvurderinger:
  - a) for 2023 planlegger vi 20+ stedlige revisjoner
  - b) for 2024 planlegger vi 40+ stedlige revisjoner
- 3) Vi skal gjennomføre en leverandørsanering for å redusere antall leverandører

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

- a) vi brukte over 6000 unike leverandører i 2022
- b) vi har satt oss som mål at vi skal redusere totalt antall leverandører til ca 2500 innen 2025, hvorav ca. halvparten skal være avtaleleverandører
- 4) Vi ønsker å bedre vår kategorisering av leverandører
  - a) vi skal gå fra manuell egenvurdering til delvis automatisert kategorisering basert på kontoplan og NACE-koder

7.3 Forventet effekt

Vi forventer at våre samlede tiltak vil ha en positiv påvirkning både internt i egen virksomhet mht. bevisst-gjøring, og konkret mht. respekt for og etterlevelse av menneskerettighetene og ILOs kjernekonvensjoner hos våre leverandører og deres leverandørkjeder. Videre forventer vi at bedre kontroll på dette området vil medføre signifikant økt lønnsomhet for Bertel O. Steen.

Bertel O. Steen anerkjenner at dette er kun starten på en reise hvor vi aktivt vil jobbe for å forbedre oss og hele vår leverandørkjede mht. menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi må videre styrke vår egen kompetanse og bevissthet på dette området, samt jobbe tett med våre partnere og leverandører for å sammen bli bedre.

Videre er det viktig å fortsette det arbeidet som er igangsatt mht. risikovurderinger, egnevalueringer, og revisjoner.

Løpende aktiviteter som vil tilføre både oss og vår leverandørkjede ny kunnskap og økt bevissthet rundt disse temaene inkluderer:

- Dialog med relevante interessenter
- Forbedring av våre interne prosesser, herunder risikovurdering og leverandør oppfølging
- Tydelige mål med oppfølging gjennom handlingsplaner og konkrete tiltak
- Egenevaluering av våre leverandører
- Stedlige leverandørrevisjoner der vi ser forhøyet risiko

8 Overvåking

Konserninnkjøp er risikoeier med hensyn til prosessene for innkjøp og anskaffelser, herunder leverandørvilkår og avtaleverk.

Konserninnkjøp og (lokal) avtaleeier eier oppfølging av avvik og avtalte tiltak rettet mot leverandør.

Leder bærekraft er risikoeier med hensyn til virksomhetens bærekraftarbeid. Rollen har ansvar for virksomhetens klimaregnskap og bærekraftrapport.

HR-avdelingen er risikoeier med hensyn til personal og ansattforhold i virksomheten, inkludert hos egneide og deleide forhandlere og øvrige lokasjoner. HR-avdelingen har ansvaret for ARP-rapportering, herunder likestilling og mangfold.

GRC-avdelingen har ansvar for oppfølging av virksomhetens ISO-sertifiseringer, samt rapportering til styret innen sine ansvarsområder; risikostyring, personvern, internrevisjon, kvalitet, avvik, beredskap, leverandørrevisjon, HMS og varsling.

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

9 Kommunikasjon

Vi skal kommunisere hvordan vår påvirkning er håndtert. Dette gjør vi på vår [hjemmeside](#):

- 1) Års- og bærekraftrapport
- 2) Denne redegjørelsen

10 Gjenoppretting

Vår prosess for gjenoppretting ved brudd på menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter i egen virksomhet eller i vår leverandørkjede er basert på følgende føringer:

- Vi skal alltid behandle alle rapporter om brudd, innen rimelig tid og i tilstrekkelig grad
- Berørte parter skal følges opp ved behov
- Det skal gjennomføres gjenopprettende tiltak ved behov. Gjenoppretting skal stå i forhold til art og omfang av eventuelle skader. Type gjenoppretting vil variere, men kan medføre oppreisning, økonomisk eller ikke-økonomisk erstatning, eller annet. Videre kan man beslutte tiltak for å forhindre eller minimere sannsynligheten for gjentagelse.
- Alle brudd skal i første omgang vurderes lokalt / hos leverandør, før uønsket hendelse eventuelt eskaleres til GRC-avdelingen som koordinerer videre arbeid
- Alle relevante interessenter skal informeres og involveres
- Lover og regler skal følges, herunder rapportering til relevante myndigheter ved behov

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21

Vår prosess er basert på <https://www.ethicaltrade.org/resources/access-to-remedy-practical-guidance-companies>.

11 Kilder

Kilder brukt i vår risikokartlegging:

- [Amfori BSCI: Countries' Risk Classification](#)
- Daimler Truck - <https://www.daimlertruck.com/en/sustainability/reportings>
- Ethical Trading Initiative - <https://www.ethicaltrade.org/resources/access-to-remedy-practical-guidance-companies>
- [FNs menneskerettigheter](#)
- [Global Platform for Sustainable Natural Rubber \(GPSNR\)](#)
- [ILOs kjernekonvensjoner](#)
- Kia - <https://worldwide.kia.com/int/company/sustainability/sustainability-report>
- Mercedes-Benz - <https://sustainabilityreport.mercedes-benz.com/2022/>
- [OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv](#)
- [Responsible Minerals Initiative \(RMI\)](#)
- Stellantis - <https://www.stellantis.com/en/responsibility/csr-disclosures>
- [Transparency International Corruption Perceptions Index \(CPI\)](#)
- [UN Global Compacts ti prinsipper for ansvarlig næringsliv](#)
- [Yale: Environmental Performance Index \(EPI\)](#)

Dokumenteier: Direktør GRC / Chief Compliance Officer	Revisjon: 1
Godkjent av: Styret i Bertel O. Steen AS	Revidert dato: 2023-06-21